

**Dni Szwedzkiej Muzyki
w Polsce
16-30 października 1977 r.**

Kalendarz imprez "Dni Szwedzkiej Muzyki"

w Polsce 16 - 30 października 1977

16.X, godz. 17.00, Sala Biała Ratusza, Gdańsk
Inauguracja i otwarcie wystawy płyt i nut szwedzkich.
Recital Märty Schéle i José Ribery (str. 6)

17.X, godz. 18.00, Muzeum Zamkowy, Malbork
Koncert muzyki dawnej - Joculatores Upsalienses (str. 8-10)

18.X, godz. 19.30, Sala Biała Ratusza, Gdańsk
Koncert muzyki dawnej - Joculatores Upsalienses (str. 8-10)

20.X, godz. 19.00, Sala Teatru Dramatycznego, Elbląg
Koncert kameralny - Freskkvartetten (str. 11)

20.X, godz. 19.30, Sala TiFCu, Zamek Ostrogskich, Warszawa
Koncert muzyki dawnej - Joculatores Upsalienses (str. 8-10)

20.X, godz. 20.00, Katedra w Oliwie
Recital organowy Andrzeja Choroszińskiego (str. 12)

21.X, godz. 19.30, Sala Filharmonii Bałtyckiej, Gdańsk
Koncert symfoniczny - Märta Schéle i José Ribera, soliści, Carl Rune Larsson, dyrygent, Orkiestra Symf. Filharmonii Bałtyckiej (str. 7)

22.X, godz. 18.00, Sala Teatru Dramatycznego, Elbląg
Koncert symfoniczny - Märta Schéle i José Ribera, soliści, Carl Rune Larsson, dyrygent, Orkiestra Symf. Filharmonii Bałtyckiej (str. 7)

23.X, godz. 12.00, Sala Koncertowa PWSM, Warszawa
Recital organowy Andrzeja Choroszińskiego (str. 12)

23.X, godz. 17.00, Sala Biała Ratusza, Gdańsk
Koncert kameralny - Freskkvartetten (str. 11)

24.X, godz. 16.30, Sala Audytorium Szymanowskiego PWSM, Warszawa
Wykład kompozytora Svena-Erika Bäck: "Aktualne kierunki we współczesnej muzyce szwedzkiej"

24.X, godz. 19.00, Sala Koncertowa Szkoły Muzycznej im. J. Elsnera, W-wa
Koncert organowy uczniów i absolwentów Szkoły Muzycznej im. J. Elsnera (str. 13)

25.X, godz. 19.30, Sala Kameralna Filharmonii Narodowej, Warszawa
Koncert kameralny - Freskkvartetten (str. 11)

26.X, godz. 19.30, Sala TiFCu, Zamek Ostrogskich, Warszawa
Recital Märty Schéle i José Ribery (str. 6)

28.X, godz. 19.30, Sala Koncertowa Filharmonii Narodowej, Warszawa
Koncert symfoniczny - Märta Schéle i José Ribera, soliści, Carl Rune Larsson, dyrygent, Orkiestra Symf. Filharmonii Narodowej (str. 7)

29.X, godz. 18.00, Sala Koncertowa Filharmonii Narodowej, Warszawa
Koncert symfoniczny - Märta Schéle i José Ribera, soliści, Carl Rune Larsson, dyrygent, Orkiestra Symf. Filharmonii Narodowej (str. 7)

30.X, godz. 20.00, Kościół O.O. Dominikanów, Kraków
Recital organowy Andrzeja Choroszińskiego (str. 12)

Pn 620

Muzyka szwedzka jest w Polsce niemal zupełnie nie znana. Dotyczy to właściwie wszystkich jej aspektów. Nawet dla wyrobionego melomana obco brzmią nazwiska szwedzkich kompozytorów XVIII wieku, Johana Helmicha Romana, Henrika Philipa Johnsen, Carla Michaela Bellmana czy Johana Wikmansona. Niewiele wiemy o wspaniałej epoce gustawiańskiej, jakże podobnej - nie tylko pod względem chronologicznym - do naszych czasów stanisławowskich. Nie lepiej ma się rzecz w wypadku kompozytorów doby romantycznej, Franza Berwolda, Augusta Södermana czy Emila Sjögrene oraz ich następców, Wilhelma Petersona-Bergera, Wilhelma Stenhammara, Hugo Alfvéna i Ture Rangströma - twórców muzyki owianej duchem romantyzmu narodowego. Nie znane nam są tradycje i zdobycze szwedzkiej sztuki organmistrzowskiej, ani szwedzkiej muzyki ludowej, wykazującej tak dużo zastanawiających analogii z naszą muzyką.

Do świadomości ogółu przeniknęły jedynie echa sławy światowej śpiewaczek w rodzaju Jenny Lind czy Christine Nilsson. Nie wymagają też rekomendacji ich współcześni kontynuatorzy jak np. Jussi Björling, Birgit Nilsson, Nicolai Gedda, Elisabeth Söderström czy Catharina Ligendza. Wspaniała sztuka tych artystów i ich licznych, nie mniej utalentowanych kolegów, rozślawiła dwustuletnią Królewską Operę Szwedzką w Sztokholmie, czyniąc ją przedmiotem podziwu i zazdrości także i dla nas.

Dzięki programom Polskiego Radia i festiwalom muzyki współczesnej słuchacze polscy mieli też sposobność oswojenia się z nazwiskami kilku kompozytorów szwedzkich doby dzisiejszej. Trudno jednak mówić o znajomości ich muzyki w naszym społeczeństwie.

Tymczasem szwedzka muzyka XX wieku ma wszelkie dane, by zyskać szerszą popularność. Polegają one przede wszystkim na jej umiarkowanej nowoczesności, na powściągliwości, z jaką kompozytorzy szwedzcy traktują na ogół propozycje awangardowych ekstremistów.

Muzyka szwedzka nie wyłamuje się z ogólnego nurtu rozwojowego muzyki europejskiej. W latach dwudziestych i trzydziestych dominują w niej tendencje neoklasyczne, przeciwstawiające się wybujałemu romantyzmowi narodowemu. Ale twórczość reprezentujących je kompozytorów, jak Hilding Rosenberg, Gösta Nystroem, Moses Pergament, Lars-Erik Larsson, Gunnar de Frumerie, Dag Wirén czy Erland von Koch, nigdy nie traci rysów indywidualnych, czerpie z tradycji nie wpadając w jej niewolę, jest bogata, urozmaicona. Również kompozytorzy następnej generacji, Karl-Birger Blomdahl, Sven-Erik Bäck, Ingvar Lidholm czy Sven-Eric

Johanson, tworzący w latach czterdziestych tzw. Grupę Poniedziałkową /mieli zwyczaj spotykać się co poniedziałek w sztokholmskim domu Blomdahla/, czerpiąc inspirację ze zdobywcy Hindemitha, Bartoka czy Schönbergowskiej dodekafonii, nigdy nie posunęli się poza intuicyjnie wyczuwalną granicę akceptacji estetycznej. To spostrzeżenie odnosi się również do muzyki kompozytorów, którzy pojawili się w ostatnim ćwierćwieczu /Bengt Hambraeus, Eskil Hemberg, Jan W.

Morthenson, Bo Nilsson, Karl-Erik Welin, Lars-Johan Werle i wielu innych/. Reprezentują oni najrozmaitsze kierunki techniczne i stylistyczne muzyki współczesnej. Ich twórczość dowodzi jednak, że słowna "svensk kvalitet" /szwedzka jakość/ dotyczy nie tylko wyrobów przemysłowych.

Na działalność współczesnego pokolenia muzyków szwedzkich silny wpływ wywiera jeszcze jeden interesujący czynnik: szwedzka polityka kulturalna.

Zrodziła się ona w roku 1961 na mocy uchwały parlamentu szwedzkiego stawiającej kulturę w służbie społeczeństwa. U podstaw tej uchwały leżało przekonanie, że aktywność kulturalna jednostki stanie się skutecznym lekarstwem na poczucie izolacji i osamotnienia, nękające gwałtownie zmodernizowane i zurbanizowane społeczeństwo szwedzkie. Rządowa polityka kulturalna stanowi bardzo silną podnetę dla wielu dziedzin życia artystycznego, również i dla muzyki. W nowym świetle ukazała też młodym kompozytorom ich rolę, zadania i możliwości.

Najważniejszym bodaj narzędziem służącym do realizowania zadań polityki kulturalnej w dziedzinie muzyki stał się Institutet för Rikskonserter. Powołany został w roku 1968 w celu zapewnienia dostępu do muzyki jak największej liczbie obywateli. Działając pod hasłem "muzyka dla Szwecji" Rikskonserter łączy więc wiele funkcji: jest organizatorem koncertów i państwowym mecenasem życia muzycznego w całym kraju, zwłaszcza w rejonach położonych z dala od centrów życia kulturalnego; poza imprezami publicznymi Rikskonserter organizuje koncerty w szkołach, fabrykach i szpitalach, inicjuje badania socjologiczne dotyczące recepcji muzyki, prowadzi działalność wydawniczą, zamawia utwory u kompozytorów, a od paru lat publikuje również płyty gramofonowe.

Powstanie Rikskonserter i szereg innych konsekwencji polityki kulturalnej z roku 1963 ogromnie zdynamizowały życie muzyczne naszych północnych sąsiadów. Dziś jeszcze za wcześnie, by oceniać wyniki tych

działań, które być może przekształcą życie duchowe nadchodzących pokoleń społeczeństwa szwedzkiego. Ale warto je śledzić, by wyciągnąć z nich stosowne nauki. Wreszcie nadarza się po temu okazja. Dni Muzyki Szwedzkiej odbywają się po raz pierwszy w historii naszych dwóch krajów. Są pierwszym krokiem w kierunku odrobienia wielowiekowych zaległości. Przez długie stulecia w kontaktach naszych dominował szcęk oręza lub brzęk złota. Teraz niechaj zabrzmi muzyka.

Ludwik Erhardt

DzS 227

Recital

Märta Schéle, sopran
José Ribera, fortepian

Lars-Johan Werle /ur. 1926/: "Nattjakt" /Nocne polowanie 1973/
Fantazja n.t. poematu Mattsa Ryinga

Igor Strawiński /1882-1971/: Pastorale - pieśń bez słów /1908/
Trois Histoires pour enfants /z cyklu 3 opowiadania dla dzieci, 1916/:
Tilim-bom. Kaczor, koziołek i biały łabędź. /W j. szwedzkim/

Manuel de Falla /1876-1946/: Quatro piezas españolas /1906/
Aragonesa. Cubana. Montanesa. Andaluza.

Francis Poulenc /1899-1963/: Le Bestiaire ou le Cortège d'Orphée
/ Guillaume Apollinaire /

- Przerwa -

Carl Jonas Love Almqvist /1793-1866/: Z cyklu "Songes"

Gösta Nystroem /1890-1966/: "Pa Reveln" /Na wydnie, 1949/

Edward Grieg /1843-1907/: 6 pieśni z cyklu "Haugtussa" op.67 /1898/
do słów Garborga.

Märta Schéle

José Ribera Foto Joakim Strömholm

Koncert symfoniczny

Märta Schéle, sopran
José Ribera, fortepian

Carl Rune Larsson, dyrygent

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Bałtyckiej (21 i 22.X)

Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej (28 i 29.X)

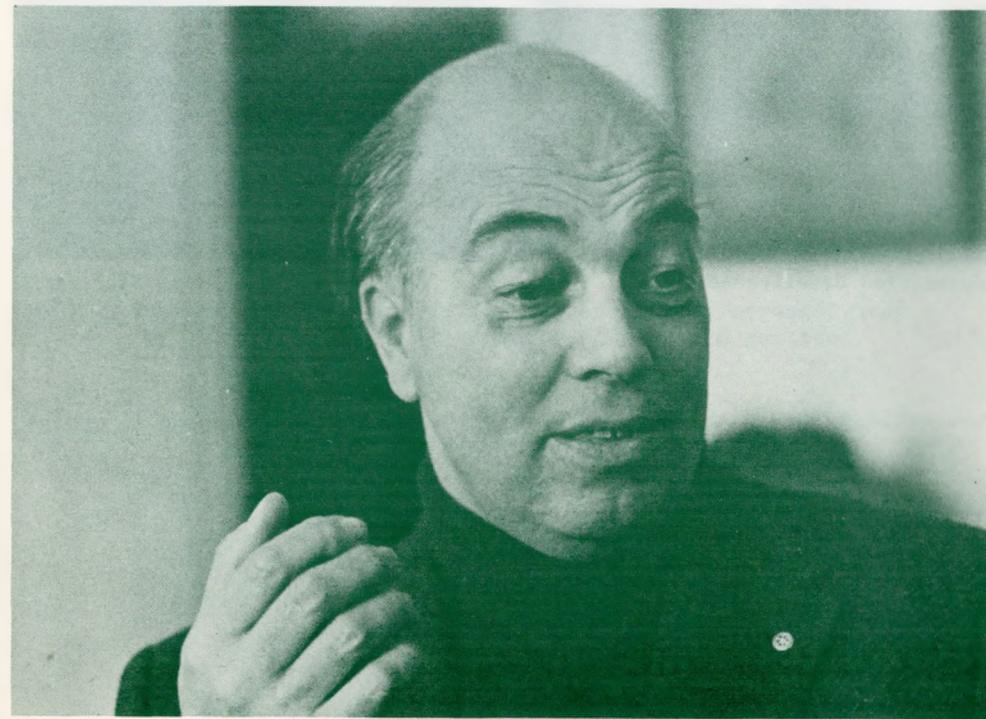
Johan Helmich Roman /1694-1758/: Symfonia nr 16 D-dur

Wolfgang Amadeusz Mozart /1756-1791/: Aria koncertowa "Chio mi scordi
di te" KV 505

Karl-Birger Blomdahl /1916-1968/: Koncert kameralny na fortepian,
instrumenty dęte i perkusję /1953/

- Przerwa -

Gösta Nystroem /1890-1966/: Sinfonia del mare /1947/

Carl Rune Larsson

Foto UNT

Koncert muzyki dawnej

Joculatores Upsalienses

Per Aberg - śpiew, flet prosty, kromorn, perkusja
 Anders Bragsjö - śpiew, puzon, flet prosty
 Henry Ragnarsson - śpiew, flet prosty
 Jan Johansson - lutnia, szalamaja, flet prosty
 Rolf Berger - kromorn, dulcian, perkusja
 Sven Berger - pomort, flet poprzeczny, kromorn, cynk
 Christina Högman - śpiew, perkusja
 Lisbet Kallaaes - fidel

Joculatores Upsalienses

Foto Erich Stering/DN

Część I: Pory roku

Neidhart von Reuenthal /zm. 1240/: Drei Mai-Lieder /Trzy pieśni o maju/

Thomas Morley /1557-1603/: Now is the gentle season /Nastała łagodna pora/

Anthony Holborne /zm. 1602/: Taniec Heigh-ho holiday

Oswald von Wolkenstein /ca 1377-1445/: Der May /Maj/

Anonim, XIII wiek: El mois de May /Miesiąc maj/,
 De sedebent, Kyrie - Motet

Melchior Vulpius /ca 1560-1650/: Die beste Zeit /Najlepsza pora/

Anonim /z Lochamer Liederbuch, ok. 1450/: Der Summer /Lato/

Anonim /Anglia, XIV wiek/: Summer is icumen in - canon

Tilman Susato /zm. 1561/: Suita taneczna a/ Hoboekentanz,
 b/ Ronde: Pourquoi, c/ Gaillarde: Le tout

Anonim /z Lochamer Liederbuch/: Der Wald hat sich entlaubet

Ludwig Senfl /ca 1490-1543/: Entlaubet ist der Walde

Michael Praetorius /1571-1621/: Der Winter ist ein strenger Gast
 /Zima jest potężnym gościem/

Anonim /Hiszpania, ok. 1500/: Yo me soy la Morenica / Jestem Morenica/
 E la don don Verges Maria

- Przerwa -

Część II: Las, Kobieta i Wino

Math Greiter /ca 1495-1550/: Es wollt ein Jäger jagen /Myśliwy
poszedł polować/

Anonim /z Lochamer Liederbuch, ok. 1450/: Das Yegerhorn / Róg
myśliwski/

Ludwig Senfl /ca 1490-1543/: Ich schell mein horn /Dmę w mój róg/

Suita na temat pieśni "Elslein": a/ Melodia pieśni
b/ G. Rhaw /ca 1545/: Bicinium
c/ Lochamer Liederbuch /ca 1450/
d/ Ludwig Senfl /ca 1490- 1543/

Guillaume de Machault /ca 1300-1377/: Douce dame jolie
/Słodka pani radosna/

Anonim /Hiszpania, ok. 1500/: Dolce amoroso focho

John Dowland /1562-1626/: Now, o now I needs must part
/Teraz, ach teraz muszę odejść/

Juan Encina /1468-1529/: Mas vale trocar /Lepiej odmienić/

Ludwig Senfl /ca 1490-1543/: Es hett' ein Biedermann ein Weib

Anonim /Lochamer Liederbuch/: Es fur ein Paur /Był sobie wieśniak/

Ludwig Senfl /ca 1490-1543/: Es wollt ein Frau /Dama życzyła sobie/

Wolff Heintz /ca 1490-1552/: Da trunken sie /I pili/

Anonim /Francja, XIII wiek/: Bon vin /Dobre wino/

Ludwig Senfl /ca 1490-1543/: Ich hab mich redlich g'nalten
/Trzymałem się trzeźwo/

Anonim /z Glogauer Liederbuch, ca 1480/: Al voll /Do pełna/

Arnold von Bruck /ca 1480-1554/: So trinken wir alle /Więc pijmy
wszyscy/

Koncert kameralny

Freskkvartetten /Kwartet Larsa Freska/

Lars Fresk, I skrzypce
Hans-Erik Westberg, II skrzypce
Lars-Gunnar Bodin, altówka
Per-Göran Skytt, wiolonczela

Johan Wikmanson /1753-1800/: Kwartet smyczkowy d-moll, op. 1 nr. 1.
Allegro.-Adagio.-Menuetto.-Finale: Allegro.

Jan Carlstedt /ur. 1926/: III Kwartet smyczkowy, op. 23 /1967/.
Moderato.-Allegro. Adagio - Andante. Vivo.

- Przerwa -

Lars-Johan Werle /ur. 1926/: Pentagram /1960/

Hilding Rosenberg /ur. 1892/: IV Kwartet smyczkowy /1939/.
Allegro assai.-Poco lento. Allegretto. Allegro con brio.

Freskkvartetten

Foto Per B. Adolphson

Recital organowy

Andrzej Chorosinski, organy

Program koncertów w Oliwie i w Warszawie:

Johan Helmich Roman /1694-1758/

opr. V. Söderholm /ur. 1909/: Koncert B-dur

Jan Podbielski /poł. XVII w./: Preludium

Andrzej Rohaczewski /XVI-XVII w./: Canzona

Piotr Żelechowski /poł. XVII w./: Fantazja

Erland von Koch /ur. 1910/: Kontrasty

Tadeusz Paciorkiewicz /ur. 1916/: Fantazja gotycka

Eskil Hemberg /ur. 1938/: Epitaffio per organo /1974/

Otto Olsson /1879-1964/: Preludium i fuga dis-moll

Program koncertu w Krakowie:

Johann Sebastian Bach /1685-1750/: Fantazja i fuga g-moll BWV 542

Johan Helmich Roman /1694-1758/

opr. V. Söderholm /ur. 1909/: Koncert B-dur

Jan Pieterszoon Sweelinck /1562-1621/: Wariacje

Eskil Hemberg /ur. 1938/: Epitaffio per organo /1974/

Andrzej Chorosinski

Foto Edward Hartwig

Koncert organowy

uczniów i absolwentów Szkoły Muzycznej im. J. Elsnera w Warszawie

Słowo wstępne: Barbara Tołwńska

Stig Gustav Schöenberg /ur. 1933/: Toccata concertante

- wykona Maria Schabenbeck -

Valdemar Söderholm /ur. 1909/: Sonatina nr 2

Jan Podbielski /poł. XVII w./: Preludium

Andrzej Rohaczewski /XVI - XVII w./: Canzona

- wykona Jarosław Malanowicz -

Nils Eriksson /ur. 1902/: Passacaglia

Hilding Rosenberg /ur. 1892/: Fantazja i fuga

- wykona Jerzy Lipowicz -

Mieczysław Surzyński /1866-1924/: Capriccio

Einar Englund /komp. fiński, ur. 1916/: Passacaglia

- wykona Elżbieta Pańko -

Otto Olsson /1879-1964/: Preludium i fuga dis-moll

Tadeusz Paciorkiewicz /ur. 1916/: Toccata

- wykona Lucjan Chorosinski -

Polsko - szwedzka współpraca płytowa

W celu zwiększenia obustronnej znajomości muzyki polskiej i szwedzkiej wydział nagrań Rikskonserter /wydający płyty pod firmą CAPRICE/ i Polskie Wydawnictwo Muzyczne reprezentujące zagranicą Polskie Nagrania i ich płyty MUZA porozumiały się na temat wymiany płyt gramofonowych. W pierwszym etapie tej współpracy postanowiono wydać w każdym z obu krajów trzy płyty wybrane z nagrań drugiego kraju. I tak firma CAPRICE wybrała z obszernego katalogu nagrań MUZY i zdecydowała wydać następujące trzy płyty długogrające. Na pierwszą z nich składają się dwa ważne polskie koncerty skrzypcowe: I Koncert op.14 Henryka Wieniawskiego, który nagrał Oleg Krysa z Orkiestrą FN pod dyr. R. Satanowskiego oraz I Koncert op.35 K. Szymanowskiego w interpretacji Wandy Wiłkomirskiej z Orkiestrą FN pod batutą W. Rowickiego /CAP 1055/. Druga płyta reprezentuje polską współczesną muzykę o charakterze awangardowym - 6 utworów kameralnych W. Kotońskiego, K. Serockiego, B. Schöffera, W. Szalonia, Z. Krauzego i A. Dobrowolskiego w wykonaniu zespołu WARSZTAT MUZYCZNY pod. kier. Z. Krauzego. /CAP 1056/. Trzecia płyta prezentuje skrzypka Krzysztofa Jakowicza w utworach K. Szymanowskiego /"Mity", op.30 z tow. pianistki M. Jurasz/ i E.Ysaÿa'a /2 Sonaty op.27/ , /CAP 1057/.

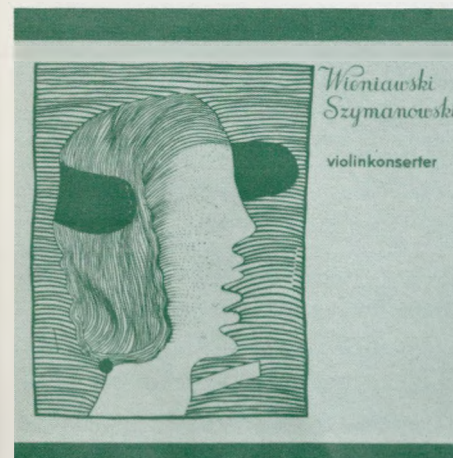
Do wykonania projektów graficznych kopert płytowych firma CAPRICE zaprosiła trzech wybitnych polskich artystów: Stanisława Fijałkowskiego, Józefa Wilkonia i Macieja Urbańca. Płyty te wydane zostały przez CAPRICE w ciągu 1974 r. i uzyskały bardzo przychylne przyjęcie prasy i publiczności. Zarówno WARSZTAT MUZYCZNY jak i skrzypek K. Jakowicz koncertowali w Szwecji po wydaniu ich płyt i niewątpliwie wpłynęły też one na znaczny wzrost zainteresowania muzyką Karola Szymanowskiego. Polskie Nagrania wyraziły ze swej strony zainteresowanie trzema płytami CAPRICE, które umożliwiłyby podobny przegląd szwedzkiej muzyki i wykonawców. Są to nagrania pianisty Larsa Roosa /m.in. w utworach W.Stenhammara, H.Eklunda, Mozarta, P.Hindemitha i F.Liszta/, Orkiestry Filharmonii Sztokholmskiej pod dyr.Antala Doratiego z dziełami K-B. Blomdahla, H.Rosenberga i F.Berwalda oraz nagranie Kwartetu Saulesco /D.Szostakowicz, K-E.Welin i D.Wirén/.

Pierwsza z tych płyt wydana została w ostatnich miesiącach, wydanie pozostałych jak dotychczas nie miało jeszcze miejsca.

Prowadzone były pertraktacje dotyczące dalszej polsko - szwedzkiej wymiany płyt gramofonowych po zakończeniu pierwszego etapu tej

współpracy. W międzyczasie CAPRICE kontynuuje wydawanie nagrań polskiej muzyki w ramach swoich zwyczajnych płyt. Katalog CAPRICE obejmuje oprócz trzech wspomnianych wyżej płyt szereg innych pozycji z utworami Pendereckiego, Kotońskiego, Krauzego i Chopina.

Per-Anders Hellqvist

Polsko - szwedzka wymiana kompozytorów

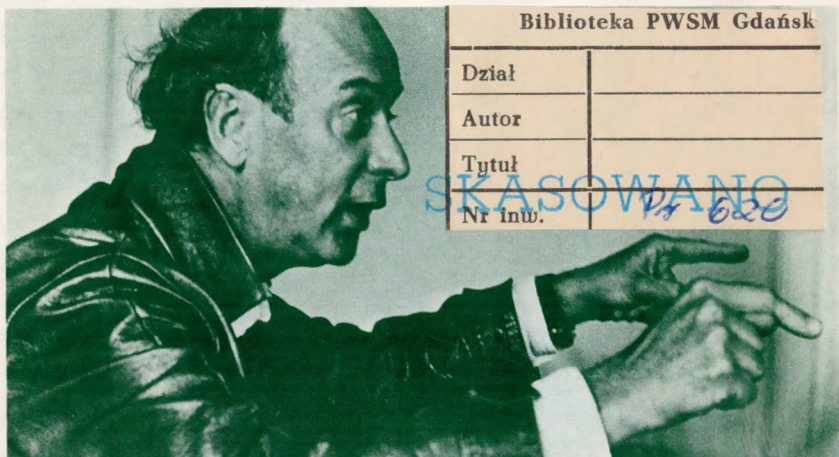
Związek Szwedzkich Kompozytorów podpisał umowę o wymianie ze Związkiem Kompozytorów Polskich. Umowa ta oznacza wzajemne popieranie muzyki obu krajów poprzez m.in. podróże dla kompozytorów, organizację koncertów muzyki współczesnej, jak również informację o życiu muzycznym obu krajów.

Związek Kompozytorów Polskich zorganizował w lipcu 1977 roku w cyklu "Forum muzyczne Związku Kompozytorów Polskich" koncert wyłącznie muzyki szwedzkiej, z utworami takich kompozytorów jak: Rosenberg, Welin, Linde, Blomdahl oraz Hallnäs. Związek ten zaprosił również Daniela Börtz oraz Mikłósa Maros jako oficjalnych gości do udziału w Warszawskiej Jesieni, która odbyła się w dniach 17 - 25 września br.

Związek Kompozytorów Szwedzkich zaprosił ze swej strony, dwoje kompozytorów polskich, Krystynę Moszumańską-Nazar i Floriana Dąbrowskiego na międzynarodowy tydzień muzyki organowej w Sztokholmie w dniach 10 - 18 września br. W związku z dniami kultury szwedzkiej w Polsce, które odbędą się w końcu października tego roku zostanie zaprezentowanych szereg utworów współczesnych kompozytorów szwedzkich, z udziałem m.in. Filharmonii Narodowej i Bałtyckiej oraz szwedzkich solistów i zespołów.

Eskil Hemberg

Foto Joakim Strömholm

Kompozytor Sven-Erik Bäck wygłosi 24 października 1977 o godz. 16.30 w PWSM w Warszawie odczyt p.t.: Current developments in modern Swedish music / Aktualne kierunki we współczesnej muzyce szwedzkiej /.

Pagart/Rikskonserter/Ambasada Szwedzka, 1977 r.

Rikskonserter, Box 1225, S-111 32 Stockholm, Szwecja